

UCHWAŁA NR XXVII/162/2020
RADY GMINY ŚWIERZNO
Z DNIA 17 GRUDNIA 2020 R.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Świerzno na lata 2021 – 2023.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2020 r., poz. 713, 1378) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020 r., poz. 821) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Świerzno na lata 2021 - 2023 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXXIII/209/2018 Rady Gminy Świerzno z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Wspierania Rodziny" w Gminie Świerzno na lata 2018 – 2020.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Sebastian Ligenza

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821) Rada Gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminny program wspierania rodziny.

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcji rodziny koniecznością jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę. Najważniejszą sprawą jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży w taki sposób, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Pozostawienie rodzin bez fachowego dla nich wsparcia i pomocy specjalistycznej może spowodować wzrost zjawiska ich degradacji i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami. Ważne jest by pomoc specjalistyczna (psychologiczna, socjalna, prawna) mogła być dla rodzin ubogich bezpłatna. System wspierania rodziny i pieczy zastępczej został utworzony także ze względu na dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodzin przewyższających trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Wobec powyższego przyjęcie niniejszej uchwały uznać należy za konieczne i uzasadnione.

Przewodniczący Rady Gminy

Sebastian Ligenza

Załącznik Nr 1
Do Uchwały Nr XXVII/162/.2020
Rady Gminy Świerzno
z dnia 17 grudnia 2020 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE ŚWIERZNO
NA LATA 2021 – 2023**

Świerzno, 17 grudzień 2020 r.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	1
Rozdział I – Zakres gminnego programu wspierania rodziny w gminie Świerzno na lata 2021 – 2023	2
1. Uwarunkowania prawne.....	2
2. Użyte w programie określenia.....	2
3. Adresaci programu.....	4
4. Realizatorzy programu.....	4
Rozdział II – Diagnoza sytuacji rodzin i powody przyznania pomocy społecznej w 2019 roku w gminie Świerzno	7
1. Asystent rodziny	9
2. Rodziny wspierające.....	14
3. Placówki wsparcia dziennego.....	14
4. Poradnictwo specjalistycznego.....	16
5. Praca socjalna.....	16
6. Zadania wsparcia rodziny na poziomie gminy.....	17
7. Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	18
8. Rządowy program „Dobry start”	19
9. Karta Dużej Rodziny.....	20
Rozdział III – Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodziny	22
Rozdział IV – Część programowa	23
1. Aktualne uwarunkowania i kierunki polityki socjalnej.....	23
2. Cel główny.....	23
3. Cele szczegółowe.....	23
4. Cel szczegółowy I – zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.....	24
5. Cel szczegółowy II – poprawa funkcjonowania rodziny, warunków dla rozwoju dziecka i wzmocnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej.....	25
6. Cel szczegółowy III – podejmowanie działań interdyscyplinarnych, mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie sytuacji kryzysowych już istniejących.....	27
7. Cel szczegółowy IV – podnoszenie kompetencji służb zajmujących się wspieraniem rodziny.....	28
Rozdział V – Źródła finansowania programu	29
Rozdział VI – Monitoring programu	30
Rozdział VII – Podsumowanie	31

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem w życiu dziecka. To w niej dzieci uczą się najważniejszych zasad obowiązujących w grupie i społeczeństwie. Poprzez kontakt z rodzicami i rodzeństwem uczą się norm i zasad życia społecznego. Rodzina zapewnia opiekę i bezpieczeństwo, przekazuje tradycje rodzinne, narodowe, religijne. Jest grupą, w której relacje i interakcje oparte są na intymnym związku, wzajemnym uczuciu, współodpowiedzialności za wszystkich członków rodziny. Na prawidłowe funkcjonowanie rodziny ma wpływ wiele czynników. Wśród nich możemy wyróżnić:

- 1) zespół warunków bytowych (pozwalają na zaspokojenie potrzeb biologicznych, rozwojowych dziecka),
- 2) czas pracy i czas wolny rodziców (jak długo pracują?, ile mają czasu wolnego i ile z niego poświęcają dziecku?),
- 3) poziom społeczno-kulturalny rodziców, umiejętności wychowawcze, wykształcenie, aktywność społeczna i kulturowa, stosunek do świata wartości, światopogląd, zasady moralne,
- 4) zgodne pożycie rodziców,
- 5) właściwa organizacja życia rodzinnego.

Zazwyczaj pierwszym symptomem nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny są pojawiające się problemy w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Rodzice nie są w stanie zabezpieczyć podstawowych potrzeb dzieci zarówno w zakresie potrzeb materialnych jak i potrzeb emocjonalnych. W efekcie nie radzą sobie z wychowaniem dzieci, co przejawia się w coraz częściej występujących u dzieci problemach zdrowotnych, psychologicznych i wychowawczych. Dlatego też bardzo ważne jest udzielanie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze wsparcia. Powinno mieć ono postać planowych działań, które mają na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania jej podstawowych funkcji. Należy zauważyć, że wspieranie rodziny, to jednocześnie rozwój i wzmacnianie społeczności lokalnej. W rodzinie bowiem dorastają kolejne pokolenia, kształtuje się „kapitał ludzki”, który w przyszłości będzie tworzył społeczeństwo i wpływał na tempo jego rozwoju.

Niniejszy Program uwzględnia działania, które w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy przyjąć do realizacji, w celu wsparcia rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Świeržno i przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Rozdział I. Zakres gminnego programu wspierania rodziny w gminie Świerzno na lata 2021 – 2023

1. Uwarunkowania prawne

1. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023, zwany dalej „Programem” opracowano w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821)
2. Zadania przyjęte do realizacji w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:
 - 1) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2019 r. poz.1507)
 - 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218, 956)
 - 3) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz.2277, z 2020 r. poz. 1492)
 - 4) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852, 1655, 1818, z 2020 r. poz. 322, 1337, 1493)
 - 5) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz.1057)
 - 6) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świerzno na lata 2019 - 2029 przyjęta uchwałą Nr VIII/34/2019 Rady Gminy Świerzno z dnia 28 marca 2019 r.
 - 7) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „ Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329)

2. Użyte w Programie określenia

- 1) **asystent rodziny** - to osoba, która zajmuje się zawodowo wspieraniem rodziny aby w przyszłości samodzielnie potrafiła ona pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Termin ten został wprowadzony od słowa „asysta”, które jest określeniem osoby towarzyszącej komuś, współobecnej, pomagającej, będącej w pogotowiu. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe wychowanie dzieci,
- 2) **rodzina dysfunkcyjna** - to taka, która nie spełnia swojej funkcji. Poprzez zaburzone relacje, role czy komunikację nie zapewnia swoim członkom prawidłowego rozwoju i funkcjonowania społecznego.
- 3) **piecza zastępcza** – to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez

rodziców. Piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej oraz w formie instytucjonalnej.

Formy rodzinne pieczy zastępczej to:

- rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna),
- rodzinny dom dziecka.

Formy instytucjonalnej pieczy zastępczej:

- placówka opiekuńczo-wychowawcza,
- regionalna placówka opiekuńczo- terapeutyczna,
- interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

4) rodzina wspierająca – to taka, która przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia rodziny i dziecka. Zadania rodziny wspierającej to m. in. pomoc w opiece nad dziećmi, prowadzeniu gospodarstwa domowego, wspólne spędzanie czasu wolnego. Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowana będzie na podstawie zawartej umowy. Rodzina wspierająca może otrzymać zwrot kosztów świadczonej pomocy, co zostanie określone w treści umowy. W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo oraz szkolenie.

5) placówki wsparcia dziennego – to placówki wspierające rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji. Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, potrzebują pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp. W związku z tym konieczny jest rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki nad dziećmi i młodzieżą w wieku szkolnym.

Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie:

- a) opiekuńczej (świetlice i kluby środowiskowe, ogniska wychowawcze),
- b) specjalistycznej (socjoterapeutyczne, dla dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania, socjalizacyjne dla młodzieży),
- c) pracy podwórkowej realizowanej przez tzw. wychowawców podwórkowych (działania animacyjne i socjoterapeutyczne).

Placówki współpracują z rodzinami lub opiekunami dziecka, a także placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

3. Adresaci programu

Program adresowany jest do dzieci i rodzin, które z różnych przyczyn wymagają wsparcia społecznego, zwłaszcza do:

- rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- dzieci wymagających zapewnienia opieki i wychowania poza rodziną biologiczną,
- dzieci i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji kryzysowej oraz dotkniętych przemocą,
- placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- rodzin zastępczych, rodzin wspierających,
- instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką rodziny.

4. Realizatorzy programu i partnerzy

Założenia Programu w ramach swoich kompetencji winny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe, osoby fizyczne i prawne, inne podmioty, w szczególności realizujące zadania na zlecenie Gminy Świerzno oraz osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną. Przy realizacji Programu współpracować winny w szczególności:

1) podmioty publiczne:

- właściwe stanowiska Urzędu Gminy Świerzno,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie,
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Przedszkola i Szkoły,
- Biblioteka Publiczna,

2) podmioty niepubliczne:

- kluby i organizacje sportowe,
- kościoły i związki wyznaniowe,

3) samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym, i inne:

- Komenda Powiatowa Policji w Kamieniu Pomorskim,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kamieniu Pomorskim,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Sąd Rejonowy w Kamieniu Pomorskim.
- Prokuratura Rejonowa w Kamieniu Pomorskim

W realizacji swoich zadań ww. podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet, także wówczas gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

Tabela 1. Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Świerzno

1. Urząd Gminy w Świerznie, 72 - 405 Świerzno	Dowozy dzieci do szkół, przyznawanie i wypłacanie stypendiów.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie Świerzno 13, 72- 405 Świerzno	Praca socjalna, Karta Dużej Rodziny, Zachodniopomorska Karta Rodziny i Seniora, pomoc finansowa, rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej, organizowanie i uczestnictwo w imprezach kulturalnych.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie, Świerzno 22, 72-405 Świerzno	Wsparcie psychologiczne, przygotowywanie i realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci, młodzieży poradnictwo psychologiczne, prawne, - przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu; - przeciwdziałanie przemocy; - utrzymanie Punktu Konsultacyjnego.
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świerznie, Świerzno 22, 72-405 Świerzno	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy.
5. Placówki oświatowo - wychowawcze z terenu gminy Świerzno: 2 szkoły podstawowe; 3 punkty przedszkolne; 2 placówki wsparcia dziennego	Działalność edukacyjno - wychowawcza, psychologiczno - edukacyjna, wsparcie pedagogiczne, psychologiczne dla rodziców i dzieci, realizacja programów edukacyjnych
6. Placówki służby zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.

Rozdział II. Diagnoza sytuacji rodzin i powody przyznania pomocy społecznej w 2019 roku w gminie Świerzno.

Diagnoza lokalna dotycząca funkcjonalności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych została dokonana w oparciu o dane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Świerznie.

Gmina Świerzno jest położona w północno – zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. Świerzno jest gminą wiejską. Obszar gminy stanowią wsie: Będzieszewo, Chomino, Ciesław, Dąbrowa, Duniewo, Gostyniec, Gostyń, Jatki, Kaleń, Kępica, Krzemkowo, Krzepocin, Margowo, Osieczę, Redliny, Rybice, Starza, Stuchowo, Sulikowo, Świerzno, Trzebieradz, Ugory. Siedzibą władz gminy jest miejscowość Świerzno, położona w centralnej części gminy. Na terenie gminy położonych jest 22 miejscowości.

Ludność gminy wg stanu na dzień 30.06.2019 r. liczyła 4 163 osób.

Tabela 2. Mieszkańcy Gminy Świerzno według grup wiekowych dane: 30.06.2019 r.

Płeć/wiek	Kryterium	Liczba
KOBIETY		
Wiek 0 – 17	Rocznik 2002 - 2019	376
Wiek 18 - 59	Rocznik 2001 - 1960	1229
Wiek 60 lat i więcej	Rocznik 1959 i mniej	512
RAZEM		2117
MĘŻCZYŻNI		
Wiek 0 – 17	Rocznik 2002 - 2019	385
Wiek 18 - 64	Rocznik 2001 - 1955	1441
Wiek 65 lat i więcej	Rocznik 1954 i mniej	220
RAZEM		2046
OGÓŁEM		4163

Według stanu na 30 czerwca 2019, liczba ludności gminy Świerzno wyniosła **4.163** osób, z czego **50,85 %** stanowiły kobiety, a **49,15 %** mężczyźni.

Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco:

- osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły **18,28 %**,
- osoby w wieku produkcyjnym **64,14 %**,
- osoby w wieku poprodukcyjnym **17,58 %**

- W latach 2014-2019 liczba ludności wzrosła/spadła o 2,46 %”.

Według stanu na 31 grudnia 2019 roku wskaźnik bezrobocia w gminie wyniósł 10,1%. Stopa bezrobocia dla powiatu wynosi 14,1 % dla województwa wynosi 6,7%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Świerzno wynosiła 274 osoby, w tym 63,63% stanowiły kobiety, 36,13 % stanowili mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych wyniósł 55,84%.

W 2019 r. ze świadczeń pomocy społecznej w tut. OPS korzystało 183 rodzin. Populacja rodzin korzystająca z pomocy społecznej jest zróżnicowana zarówno pod względem struktury wiekowej beneficjentów, liczebności gospodarstw domowych, typów rodzin, jak również obszarów problemowych określanych mianem dysfunkcji rodziny. Mówiąc o przyczynach trudnej sytuacji życiowej osób zgłaszających się o pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej w Świerznie konieczne jest przeanalizowanie danych ilościowych dotyczących udzielonej pomocy mieszkańcom Gminy Świerzno w 2019 roku.

Tabela 3. Powody przyznania pomocy społecznej rodzinom w 2019 roku

Powody objęcia pomocą społeczną	Liczba rodzin w 2019 r.
Bezrobocie	69
Ubóstwo	27
Niepełnosprawność	57
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym:	3
niepełne rodziny	3
rodziny wielodzietne	0
Długotrwała, ciężka choroba	23
Alkoholizm	1
Bezdomność	0
Trudności po zwolnieniu z ZK	0
Przemoc w rodzinie	0
Narkomania	0

Dominującymi problemami w rodzinach korzystających ze wsparcia pomocy społecznej jest bezrobocie a w następnej kolejności: niepełnosprawność, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Bezradność w sprawowaniu opieki ma różne źródła. Wśród nich jest bezrobocie jednego z rodziców lub obojga, a co za tym idzie, niskie dochody, które nie pozwalają na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny, trudne warunki mieszkaniowe. Innym powodem bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych jest brak

umiejętności wychowawczych, często wyniesione z domu nieprawidłowe wzorce, niewłaściwe relacje w rodzinie. Najwięcej krzywdy w rodzinach dysfunkcyjnych doświadczają dzieci.

Głównym celem Programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w gminie Świerzno.

W 2019 roku w celu zapewnienia bezpieczeństwa, 4 dzieci w okresie od 01.01.2019r.-31.08.2019r. przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej, natomiast w okresie od 01.09.2019r.-31.12.2019r., przebywało już 3 dzieci. Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej i pieczy zastępczej oraz poniesione koszty w 2019 r.

Tabela 4 Dzieci przebywające w instytucjonalnej pieczy zastępczej i pieczy zastępczej w 2019 r.

Kategorie wydatków	Ilość dzieci w 2019 r.	Wydatki poniesione w związku z przebywaniem dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej w 2019 r.
Współfinansowanie pobytu dzieci w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej	4 (01.01.2019r.-31.08.2019r.)	83 484,64 zł
	3 (01.09.2019r.-31.12.2019r.)	31 869,36 zł
	Łącznie 7 dzieci	Łącznie 115 354,00 zł

1. ASYSTENT RODZINY

Realizując zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie od 01.08.2013 r. zatrudnił asystenta rodziny.

Asystent rodziny rozszerza dotychczas stosowane metody pracy socjalnej o nowe, w założeniu bardziej skuteczne sposoby rozwiązywania złożonych problemów rodziny. Asystent rodziny realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tj.:

- wsparcie rodziny w kryzysie,
- wsparcie rodziny z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- prowadzenie pracy z rodziną w przypadku czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych,
- koordynowanie kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcie rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie

i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu” (od 1 stycznia 2017 roku, zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”).

Odbiorcami działań asystenta rodziny są:

- rodziny z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej, w kryzysie oraz starające się o powrót dziecka z pieczy zastępczej,
- kobiety w okresie ciąży i porodu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, posiadające dokument potwierdzający ciążę i ich rodziny (art. 4 ust. 1, pkt 3, art. 4 ust. 3 i art. 8 ust. 2 ustawy „Za życiem”).

Zgodnie z art. 15 ustawy, do zadań asystenta rodziny należy:

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
2. opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin;
8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;

14. realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
15. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
16. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Świerznie;
17. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
18. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
19. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
20. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

W myśl art. 14 asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Zgodnie z art. 11 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Asystent rodziny kierowany jest do rodziny za zgodą Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Świerznie, na podstawie wywiadu środowiskowego, który przeprowadzany jest po dokonaniu analizy sytuacji rodziny przez pracownika socjalnego.

Zgodnie z ustawą asystent rodziny może prowadzić pracę z nie więcej niż 15 rodzinami. Liczba rodzin będąca pod opieką asystenta rodziny winna być uzależniona od problemów w rodzinach oraz kwalifikacji i doświadczenia zawodowego asystenta rodziny.

Asystent rodziny wykonując swoje obowiązki współpracuje z różnymi instytucjami gminnymi i powiatowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny np: szkołami, przedszkolami, Zespołem Interdyscyplinarnym, grupami roboczymi, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej ds. Rodzinnych w Kamieniu Pomorskim, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świerznie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Kamieniu Pomorskim, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności oraz z placówkami ochrony zdrowia i organizacjami pozarządowymi.

W przypadku zrealizowania planu pracy, zakończenia pracy z rodziną, asystent rodziny przez 6 miesięcy monitoruje funkcjonowanie rodziny poprzez wizyty kontrolne w środowisku, nie rzadziej niż 1 raz w każdym miesiącu. Monitoring ma na celu wspieranie rodziny w wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Jest pewną formą umacniania i towarzyszenia rodzinie, udzielania jej wskazówek a także nadzoru, w jaki sposób rodzina radzi sobie w przezwyciężaniu trudności.

W 2019 roku tą formą wsparcia objętych było łącznie 18 rodzin, w których było 53 dzieci, co obrazuje poniższa tabela :

Tabela 5. Dane dotyczące rodzin współpracujących z asystentem rodziny w 2019 r.

Liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny, z tego:		2019 r.
		18
1.	Do 3 miesięcy	1
2.	Powyżej 3 do 12 miesięcy	2
3.	Powyżej 1 roku	3
4.	Przeciętny czas pracy z rodziną 1*)	4
5.	Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	5
6.	Ze względu na osiągnięcie celów	1
7.	Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	0
8.	Ze względu na brak efektów	0
9.	Ze względu na zmianę metody pracy	0
10.	Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny 2*)	18
11.	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	53

1*) Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną podaje się w miesiącach z dokładnością do jednego miesiąca, wykazując miesiąc rozpoczęty jako miesiąc pełny.

2*) Narastająco od początku roku. Każda rodzina korzystająca z pomocy asystenta wykazywana jest tylko jeden raz.

Tabela 6: Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2017 – 2019 (na podstawie danych OPS w Świerznie)

Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
2017	20
2018	15
2019	18

Identyfikowanie rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych będzie odbywało się poprzez:

- wywiad środowiskowy,
- pracę socjalną, polegającą na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań w wychowywaniu dzieci,

- ocenę sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym oraz konsultacjach ze specjalistami, pedagogami, psychologiem w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcje rodziny.

W Gminie Świerzno powinien być zatrudniony co najmniej 1 Asystent rodziny.

Program nie określa liczby rodzin które powinny być objęte wsparciem asystenta rodziny ponieważ na wdrożenie procedury składa się wiele czynników po ocenie których należy podjąć decyzję o przyznaniu asystenta rodziny w konkretnej rodzinie w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

Nadmienić należy, że wszystkie rodziny które wymagały wsparcia asystenta rodziny otrzymały taką pomoc. Na dzień 31.10.2020 r. na terenie gminy Świerzno asystenturą objętych było 7 rodzin.

2. RODZINY WSPIERAJĄCE

Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie w oparciu o art. 29 ust. 1,2 i art.30 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821) zachęca rodziny do współpracy z asystentem rodziny we wspieraniu rodzin przeżywających trudności w zakresie opieki i wychowania dzieci.

Zadaniem rodziny wspierającej nie jest wyręczanie, lecz aktywna pomoc w przewyżczeniu trudnych sytuacji w rodzinach tego wymagających. Formy pomocy mogą być bardzo różne, uzależnione od potrzeb oraz współpracy między zainteresowanymi. Dotyczyć one mogą: wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego.

Rodzinę wspierającą ustanawia Wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspierającej po uzyskaniu pozytywnej opinii Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie przeprowadzonego przez pracownika socjalnego wywiadu środowiskowego. Z rodziną wspierającą podpisywane są umowy, na podstawie których rodziny wspierające uprawnione są do zwrotu kosztów związanych z udzielaniem wsparcia (np. zakupienie biletów do kina, muzeum, na basen).

W Gminie Świerzno został opracowany informator dotyczący możliwości ubiegania się o bycie rodziną wspierającą. Do tej. OPS pomimo rozpowszechnianych informacji dotyczących rodzin wspierających nie zgłosiła się żadna rodzina która, chciałaby być rodziną wspierającą.

Z uwagi na powyższe trudno jest określić lub planować liczbę do utworzenia rodzin wspierających, co nie oznacza, że jeżeli będą takie rodziny zgłaszały chęć bycia rodziną wspierającą to nie zostanie podjęta z nimi współpraca. Zarówno Wójt Gminy jaki i OPS są otwarci na współpracę z kandydatami do bycia rodziną wspierającą.

3. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

Rodziny z gminy Świerzno wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i wymagają pomocy w zakresie: organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, wyrównywaniu deficytów, wzmacnianiu własnej wartości, nabywaniu umiejętności społecznych oraz nawiązywaniu prawidłowych relacji mogą otrzymać wsparcie w dwóch placówkach wsparcia dziennego, prowadzonej przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Szczecinie a funkcjonujących na terenie gminy Świerzno.

Celem działalności placówek wsparcia dziennego jest przede wszystkim wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, wyrównywanie zdiagnozowanych deficytów oraz oddziaływanie na środowisko młodego człowieka, w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym.

Placówka wsparcia dziennego w szczególności:

- odpowiada na potrzeby dzieci i młodzieży;
- pomaga w wychowaniu i opiece;
- umożliwia rozwijanie zainteresowań, talentów, predyspozycji, pasji;
- wspiera rozwój osobisty, kształtuje osobowość;
- buduje poczucie własnej wartości;
- wzmacnia motywację do działania;
- stymuluje rozwój społeczny dzieci i młodzieży;
- pozwala nabywać kluczowe kompetencje;
- uczy funkcjonowania w różnych sytuacjach społecznych, rodzinnych, rówieśniczych;
- ogranicza wyuczoną bezradność;
- kompensuje zdiagnozowane deficyty rozwojowe;

- wyrównuje szanse w dostępie do dóbr i usług i kształtuje zachowania prozdrowotne.

Placówki Wsparcia Dziennego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci mieszczą się w Chominie i Gostyniu. Obie placówki zapewniają uczęszczającym do niej dzieciom: wsparcie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe oraz ułatwiają rozwój zainteresowań.

4. PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne, terapeutyczne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Mieszkańcy gminy Świerzno od kilku lat mają zapewniony dostęp do specjalistycznego wsparcia świadczonego przez różne instytucje m.in. w: Ośrodku Pomocy Społecznej w Świerznie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świerznie, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Kamieniu Pomorskim, Punkcie Konsultacyjnym Dla Osób Uzależnionych Współzależnionych Oraz Ofiar i Sprawców Przemocy potrzebujących wsparcia i terapii przy GKRPA w Świerznie, Placówkach Wsparcia Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Chominie i Gostyniu, Punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Świerznie, Pomocy Prawnej w Kamieniu Pomorskim i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim.

5. PRACA SOCJALNA

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym.

Prowadzona jest:

- z osobami lub rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. (Art. 45 Ustawy o pomocy społecznej)

Praca socjalna ma na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz

tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona jest w oparciu o dokonanie diagnozy klienta, opracowanie planu pracy i wsparcia w zależności od indywidualnej sytuacji oraz posiadanego potencjału osobistego.

W pracy socjalnej chodzi głównie o mobilizowanie osób, rodzin, a nawet lokalnych środowisk do samodzielnych działań, ujawnianie i umiejętne (profesjonalne) wykorzystanie sił i możliwości tkwiących w tych osobach, rodzinach i grupach, wskazanie najlepszych sposobów osiągnięcia celu, jakim jest przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych i odzyskanie zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

6. ZADANIA WSPARCIA RODZINY NA POZIOMIE GMINY

Na terenie gminy Świerżno realizowane są programy ogólnopolskie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 roku
(Dz. U. 2019 poz. 2407)

Na mocy ustawy od 1 kwietnia 2016 roku wypłacane są świadczenia wychowawcze (tzw. Program 500+), których celem jest zapewnienie środków na częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz wychowaniem dziecka w rodzinie.

O świadczenie wychowawcze mogą ubiegać się rodzice biologiczni, opiekunowie prawni oraz opiekunowie faktyczni dziecka. Wysokość świadczenia wynosi 500 zł na dziecko miesięcznie do czasu ukończenia przez każde dziecko 18 roku życia, przy czym wypłaty przysługują na każde drugie i kolejne dziecko bez względu na dochody rodziny, pierwsze dziecko, jeśli dochód na osobę nie przekracza 800 zł oraz pierwsze dziecko, jeśli dochód na osobę nie przekracza 1 200 zł, a którekolwiek z dzieci w rodzinie ma orzeczoną niepełnosprawność

W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że wypłacane środki pieniężne są marnotrawione lub wydatkowane niezgodnie z przeznaczeniem przez osobę pobierającą, może zostać podjęta decyzja o wstrzymaniu wypłaty świadczenia lub przekazywaniu świadczenia w formie rzeczowej.

Program „Rodzina 500+” na terenie gminy Świerżno:

- jest elementem długofalowej inwestycji państwa w kapitał ludzki,
- przywraca rodzinom, zwłaszcza wielodzietnym, poczucie godności i wartości,
- poprawia sytuację finansową rodzin,
- wpływa na odwrócenie negatywnego trendu demograficznego,
- powoduje spadek ubóstwa,

- wpływa na polską gospodarkę poprzez wzrost konsumpcjonizmu- częstsze korzystanie z dóbr i usług tj. kino, teatr, restauracje, wypoczynek itp.

**Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 roku
(Dz.U. z 2020.1329)**

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”, w ramach której rodzinom przysługuje wsparcie asystenta rodziny i jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 4 000,00 zł.

Zgodnie z art. 4 ustawy wsparcie to ma być realizowane poprzez zapewnienie:

- kobietom w ciąży dostępu do diagnostyki prenatalnej;
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych;
- jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- dostępu do usług koordynacyjnych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- możliwości przeprowadzenia porodu w szpitalu III poziomu referencyjnego;
- wsparcia asystenta rodziny;
- dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę oraz kobiety w ciąży;
- dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę, – innych świadczeń, w tym w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

W myśl ustawy z uprawnień może skorzystać:

- każda kobieta, w ciąży i jej rodzina (w zakresie informacji i poradnictwa na temat rozwiązań wspierających rodzinę),

rodziny, w których przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko. Oznacza to:

- ciężkie i nieodwracalne upośledzenie, o nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu,
- kobiety, które otrzymały informację o tym, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży lub porodu,
- kobiety, których dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych,
- kobiety, które po porodzie nie zabiorą do domu dziecka z powodu:
 - poronienia,
 - urodzenia dziecka martwego, o urodzenia dziecka niezdolnego do życia,
 - urodzenia dziecka obarczonego wadami wrodzonymi albo śmiertelnymi schorzeniami.

Ustawa zakłada również, że każda kobieta w ciąży i jej rodzina może skorzystać z pomocy i wsparcia asystenta rodziny, który:

- udzieli informacji w zakresie dostępu do instrumentów polityki na rzecz rodziny,
- będzie mógł reprezentować rodzinę przed instytucjami i urzędami,
- udzieli wsparcia psychologicznego,
- udzieli pomocy w przezwyciężaniu problemów wychowawczych,
- udzieli pomocy prawnej,
- będzie wspierał w realizacji codziennych obowiązków.

Wsparcie finansowe przysługuje jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu, co należy potwierdzić zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną oraz urodziła żywe dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Ponadto jeśli kobieta jest w zagrożonej ciąży lub urodzi niepełnosprawne dziecko może wnioskować o objęcie opieką przez asystenta rodziny.

7. RZĄDOWY PROGRAM „Dobry start”

Rządowy Programu „Dobry start” ustanowiono uchwałą Rady Ministrów Nr 80/2018 z dnia 30 maja 2018 r. Dobry start” – to nowy program rządowy, w ramach którego na każde uczące się dziecko do 20 roku życia (niepełnosprawne do 24 r.ż.) rodzice, bez względu na dochód, otrzymają

300 zł w formie jednorazowego wsparcia na rozpoczęcie roku szkolnego. Program „Dobry Start” to nie tylko inwestycja państwa w edukację dzieci i młodzieży, ale również kolejny etap kompleksowej i długofalowej rządowej polityki rodzinnej.

8. KARTA DUŻEJ RODZINY

Od roku 2014 w tut. OPS jest możliwość uzyskania Karty Dużej Rodziny. Podstawę wydawania Kart stanowi ustawa z dnia 05 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2014 r., poz. 1863 z późn.zm.). Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia.

Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów rodzinom z co najmniej trójką dzieci. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci do 18 roku życia lub do ukończenia nauki w szkole lub w szkole wyższej, maksymalnie do osiągnięcia do 25 roku życia. Osoby posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności otrzymują Kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności.

Aby otrzymać Kartę Dużej Rodziny należy złożyć wniosek w gminie odpowiadającej miejscu zamieszkania.

1. W urzędzie – w odpowiedniej instytucji w twojej gminie. Zapytaj w urzędzie gminy lub urzędzie miasta, właściwym dla twojego miejsca zamieszkania, która instytucja zajmuje się wydawaniem Karty Dużej Rodziny. Jeśli ktoś z rodziny mieszka w innej gminie, wniosek złóż dodatkowo w jego gminie. Wniosek możesz złożyć osobiście albo może to zrobić inna pełnoletnia osoba z rodziny (ojciec, matka, macocha, ojczym, dzieci).

2. Wniosek możesz złożyć także przez internet – na portalu MRPiPS Emp@tia. Szczegóły znajdziesz w sekcji **Jak uzyskać kartę przez Emp@tię**.

Nadmienić należy, że na terenie Gminy Świerzno rodziny mogą także skorzystać ze wsparcia Zachodniopomorskiej Karty Rodziny. Wsparciem Zachodniopomorskiej Karty Rodziny objęte są rodziny z minimum dwojgiem dzieci, z terenu województwa zachodniopomorskiego. O wydanie Zachodniopomorskiej Karty Rodziny mogą ubiegać się: małżonkowie prowadzący wspólne gospodarstwo domowe z minimum dwojgiem dzieci oraz dzieci (do 18 roku życia lub 26 roku życia w przypadku kontynuowania nauki, dożywotnio w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności); rodziny zastępcze zamieszkałe pod wspólnym adresem; rodzinne domy dziecka. Karta umożliwia korzystanie, na preferencyjnych warunkach, z katalogu ofert: kultury, edukacji, rekreacji, transportu i innych usług oferowanych przez partnerów Programu.

Od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Świerznie zostały wydane następujące ilości Zachodniopomorskich Kart Dużych Rodzin oraz Zachodniopomorskich Kart Seniora:

1) Zachodniopomorska Karta Dużej Rodziny od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.

Wydanych kart: 119 szt

Rodzice: 102 osób

Dzieci: 17 osób

2) Zachodniopomorska Karta Seniora od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.

Wydanych Kart: 76 szt

Seniorzy: 76 osób

Nadmienić należy, że kontynuowane jest wydawanie Ogólnopolskich Kart Dużej Rodziny, przez Ośrodek Pomocy Społecznej. W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej zostały wydane następujące ilości Ogólnopolskich Kart Dużej Rodziny:

Wydanych kart: 67 szt.

Rodzice: 26 osób

Dzieci: 41 osób

Rozdział III. Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodzin.

W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023 dokonano analizy SWOT.

Tabela 7. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">- sprawnie działające instytucje w obszarze pomocy społecznej,- kompetentna stale doskonaląca umiejętności kadra podmiotów działających na rzecz rodziny, ogólnie dostępna oferta pomocy rodzinie,- dostępność do bezpłatnego poradnictwa, realizacja programów osłonowych i profilaktycznych,- zabezpieczenie w budżecie gminy niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej,- wspieranie rodzin przez asystenta rodziny, doświadczenie w realizacji programów i projektów skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,- działalność organizacji pozarządowych,- bezpłatna komunikacja miejska dla dzieci realizujących obowiązek szkolny,- rozwinięta baza rekreacyjno - sportowa służąca rodzinie,- dostęp i dobra jakość funkcjonowania placówek opiekuńczych i oświatowych na terenie Gminy Świerżno,- rozwinięta sieć instytucji wspierających rodzinę: Gmina, Policja, Sąd, PCPR, OPS, GKRPA, organizacje pozarządowe, Biblioteka Publiczna, placówki oświatowe, świetlice wiejskie, placówki wsparcia dziennego,- funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,- rozwój działań w obszarze wsparcia i pomocy rodzinie poprzez wprowadzenie innowacyjnych metod pracy w formie asystentury rodziny,- działalność Punktu Konsultacyjnego przy GKRPA - profesjonalna i specjalistyczna kadra działająca w obszarze wspierania dziecka i rodziny.	<ul style="list-style-type: none">- niedostateczna wiedza mieszkańców na temat form wsparcia i instytucji działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie,- niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej,- zjawisko marginalizacji jako przyczyna wielu problemów społecznych,- brak nawyków i niechęć do korzystania z poradnictwa specjalistycznego,- niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przewyżnianiu sytuacji kryzysowych,- niedostatecznie sprawny (długotrwały) system informacji i komunikacji pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny- bierność i niewielkie zaangażowanie rodzin,- niechęć współpracy ze strony rodzin pomimo dobrego przygotowania i otwartości instytucji, - rosnąca niewydolność rodziców w procesie wychowawczym,- niska aktywność klientów pomocy społecznej w zakresie organizowania grup samopomocowych - brak doświadczenia w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na realizację zadań.

Rozdział IV. Część programowa

1. Aktualne uwarunkowania i kierunki polityki społecznej

Wprowadzenie w Polsce reformy w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną było koniecznością z uwagi na nowe uwarunkowania społeczno-ekonomiczne, a także konieczność zmiany systemu opieki nad dzieckiem osieroconym i zaniedbywanym wychowawczo, który od okresu powojennego aż do roku 1999, skoncentrowany był głównie na systemie instytucjonalnym. Aktualne uwarunkowania wskazują, że działania z zakresu polityki społecznej na poziomie samorządu lokalnego oraz administracji rządowej, winny być zorientowane na wspieranie i reintegrację rodziny. Takie podejście to kluczowy element polityki społecznej w większości krajów europejskich i na świecie. Obecnie działania zorientowane są na reintegrację rodziny – czyli planowego procesu odbudowywania więzi w rodzinie, w której na skutek kryzysu więzi te zostały zerwane lub nadwyrężone. Z uwagi na indywidualność rodziny i jej problemy, proces reintegracji rodziny jest najtrudniejszym wyzwaniem dla społeczności lokalnych. U podstaw Programu leży powszechne uznanie, iż udzielając wsparcia dziecku oraz rodzinie w ramach lokalnego systemu - należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do wychowania w rodzinie naturalnej. Należy mieć na względzie również fakt, iż rodzina sama w sobie jest najwyższą wartością.

2. Cel główny

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodzin biologicznych oraz wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

3. Cele szczegółowe

- 1) zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny,
- 2) poprawa funkcjonowania rodziny, warunków dla rozwoju dziecka i wzmocnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej,
- 3) podejmowanie działań interdyscyplinarnych, mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie sytuacji kryzysowych już istniejących,
- 4) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się wspieraniem rodziny.

Tabela 8. Cel szczegółowy 1: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

Lp.	Działanie	Zakładane rezultaty	Wskaźnik/Miernik	Termin realizacji	Podmiot realizujący
1.	Zapewnienie pomocy materialnej rodzinom wymagającym wsparcia	Poprawa sytuacji rodzinnej	Liczba rodzin objętych pomocą	2021 - 2023	OPS Świerzno
2.	Program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu „ na lata 2019-2023”	Wzrost liczby dzieci korzystających z pomocy w formie obiadów. Poprawa zasad znajomości prawidłowego żywienia dzieci . Wzrost zainteresowania rodziców kwestiami racjonalnego żywienia dzieci	Liczba dzieci objętych dożywianiem	2021 - 2023	OPS Świerzno
3.	Realizacja innych rodzajów pomocy finansowej dla rodzin z dziećmi	Wzrost liczby uczniów objętych pomocą w formie: stypendium szkolnego, wyprawki szkolnej. Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z rodzin najuboższych. Poprawa sytuacji materialnej uczniów, którzy przejściowo znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej w wyniku zdarzenia losowego	Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne. Liczba rodzin otrzymujących świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Liczba rodzin korzystających z Programu 500+. Liczba uczniów pobierających stypendia i wyprawki.	2021 - 2023	OPS Świerzno UG Świerzno
4.	Zapewnienie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego dzieciom	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, wydatki poniesione w związku z umieszczeniem dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2021 - 2023	OPS Świerzno

Tabela 9. Cel szczegółowy 2: Poprawa funkcjonowania rodziny, warunków dla rozwoju dziecka i wzmocnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej

Lp.	Działanie	Zakładane rezultaty	Wskaźnik/Miernik	Termin realizacji	Podmiot realizujący
1.	Praca środowiskowa promująca właściwe wzorce rodziny	Wzrost umiejętności i opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	2021 - 2023	OPS Świeržno
2.	Zwiększenie dostępności do konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz informowanie o miejscach gdzie można uzyskać pomoc	Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami społecznymi	Liczba podmiotów świadczących pomoc w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego	2021 - 2023	UG Świeržno OPS Świeržno
3.	Rozwijanie systemu ulg poprzez promocje i realizację programu Karta Dużej Rodziny oraz Karta Seniora i Zachodniopomorska Karta Dużej Rodziny	Objęcie pomocą rodzin wielodzietnych	Liczba rodzin, którym wydano Kartę Dużej Rodziny	2021 - 2023	UG Świeržno OPS Świeržno
4.	Utworzenie Placówki Wsparcia Dziennego	Zapewnienie dzieciom opieki i wychowania, pomocy w nauce i rozwoju zainteresowań	Liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci. Liczba dzieci korzystających z placówek wsparcia dziennego	2021 - 2023	OPS Świeržno Organizacje pozarządowe
5.	Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci i młodzieży w różnych formach	Poprawa organizacji czasu wolnego dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia	Liczba różnych form organizacji czasu wolnego Liczba uczestników wypoczynku	2021 - 2023	OPS Świeržno Biblioteka Publiczna Organizacje pozarządowe Placówki oświatowe
6.	Działania aktywizujące społecznie i zawodowo na rzecz rodzin, w których członkowie rodziny pozostają bez pracy	Podejmowanie pracy przez członków rodziny	Liczba osób biorących udział w programach, projektach i szkoleniach	2021 - 2023	OPS Świeržno PUP Organizacje pozarządowe
7.	Promowanie właściwych postaw w zakresie	Nabycie umiejętności	Liczba uczestników spośród rodzin	2021 - 2023	OPS Świeržno

	pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej i podejmowanie działań w celu poprawy jakości relacji w rodzinie	w poprawnym wypełnianiu ról rodzicielskich	objętych asystenturą biorących udział w warsztatach, terapiach, programach korekcyjno-edukacyjnych, projektach		
8.	Podejmowanie działań zmierzających do utworzenia rodzin wspierających poprzez kampanie informacyjne, edukacyjne, upowszechnianie ulotek	Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Liczba rodzin wspierających rodziny przeżywającej trudności	2021 - 2023	OPS Świerzno UG Świerzno
9.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci w rodzinach zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez powoływanie zespołów ds. okresowej oceny. W skład zespołu wchodzi: - asystent rodziny, pracownicy socjalny, kurator, pedagog	Wspólne poszukiwanie rozwiązań dla sytuacji trudnych, kryzysowych, co pozwoli w znalezieniu optymalnych rozwiązań służących rodzinie.	Liczba rodzin objętych monitoringiem	2021 - 2023	OPS Świerzno
10.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny poprzez wizyty w środowisku, kontakt z placówkami oświaty, pracownikiem socjalnym	Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci. Wzrost poczucia bezpieczeństwa u dzieci.	Liczba rodzin objętych monitoringiem	2021-2023	OPS Świerzno Placówki oświatowe

Tabela 10. Cel szczegółowy 3: Podejmowanie działań interdyscyplinarnych, mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie sytuacji kryzysowych już istniejących

Lp.	Działanie	Zakładane rezultaty	Wskaźnik/Miernik	Termin realizacji	Podmiot realizujący
1.	Zabezpieczenie pomocy specjalistycznej w obszarze uzależnienia, przemocy w rodzinie i niepełnosprawności	Zmiana postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi problemami społecznymi. Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców	Liczba osób objętych terapią Liczba osób korzystających ze wsparcia Liczba osób objętych procedurą Niebieski Karty Liczba osób dorosłych objętych terapią Liczba dzieci objętych terapią	2021 - 2023	GKRPA, OPS Świerzo, Zespół interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy, Policja, Organizacje pozarządowe
2.	Wsparcie rodzin z problemem przemocy oraz różnego rodzaju uzależnieniami(alkohol, narkotyki itp.)	Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z problemami	Liczba grup wsparcia, grup samopomocowych Liczba osób korzystających ze wsparcia Liczba realizowanych programów	2021 - 2023	OPS Świerzo Organizacje pozarządowe, GKRPA, Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych, Punkt porad prawnych
3.	Realizacja programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania niekorzystnym zjawiskom społecznym	Podniesienie umiejętności rodzicielskich oraz poprawa zdolności wychowawczych rodziców. Wzrost świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich	Liczba realizowanych programów Liczba uczestników programów profilaktycznych	2021 - 2023	Placówki oświatowe, OPS Świerzo, UG Świerzo Organizacje pozarządowe

Tabela 11. Cel szczegółowy 4: Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się wspieraniem rodziny

Lp.	Działanie	Zakładane rezultaty	Wskaźnik/Miernik	Termin realizacji	Podmiot realizujący
1.	Organizowanie konferencji, warsztatów, seminariów tematycznych dla osób zawodowo zajmujących się pomocą rodzinie	Zwiększenie kompetencji i skuteczności podejmowanych działań pomocowych poprzez udział w szkoleniach, kursach, warsztatach	Liczba zrealizowanych konferencji, warsztatów, seminariów Liczba uczestników Liczba podmiotów realizujących konferencje, warsztaty, seminaria	2021 - 2023	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Szczecinie, Organizacje pozarządowe, PCPR, OPS Świerzno, UG Świerzno
2.	Wspieranie osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem poprzez umożliwienie udziału w supervizjach	Zapobieganie wypaleniu zawodowemu	Liczba przeprowadzonych szkoleń Liczba supervizji zewnętrznych oraz liczba ich uczestników, świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich	2021 - 2023	UG Świerzno, OPS Świerzno, organizacje pozarządowe, Punkt konsultacyjny osób uzależnionych

Rozdział V. Źródła finansowania programu

Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 będą:

- środki finansowe z budżetu gminy,
- dotacja z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacja z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- programy rządowe z zakresu wspierania rodziny,
- środki pozyskane w ramach konkursów dotacyjnych,
- środki pozyskiwane z innych źródeł.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

Rozdział VI. Monitoring programu

Monitoring Programu prowadzony będzie corocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkie działań opisanych w niniejszym Programie. Koordynatorem realizacji Programu będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie. Monitoring Programu będzie odbywał się na bieżąco, równolegle z realizacją poszczególnych działań, przy współpracy realizatorów. Uzyskane dane umożliwią ocenę stopnia realizacji Programu oraz zasygnalizują nowe kierunki działań niezbędne do skutecznej pomocy rodzinom potrzebującym wsparcia. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Program ma charakter otwarty co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających potrzeb.

Monitorowanie działań będzie dokonywane poprzez analizę następujących danych:

1. Liczba rodzin: objęta pomocą społeczną - korzystających z zasiłków rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, objęta świadczeniem wychowawczym, otrzymujących świadczenie "Dobry Start".
2. Liczba rodzin i dzieci oraz osób dorosłych korzystająca z posiłków.
3. Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem.
4. Liczba osób które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich kart. Liczba osób, które ukończyły terapię.
5. Liczba asystentów, liczba osób objętych asystenturą.
6. Liczba rodzin objętych wsparciem.
7. Liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy.
8. Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach.
9. Liczba i rodzaj działań liczba rodzin objętych wsparciem kuratora.
10. Liczba rodzin przeżywających trudności.
11. Liczba osób, które podjęły terapię, liczba osób które ukończyły terapię.
12. Liczba rodzin współpracujących z asystentem.
13. Liczba wdrożonych Niebieskich Kart.

Sprawozdanie z realizacji Programu będzie sporządzane w terminie do końca marca danego roku za rok poprzedni i przedkładane Radzie Gminy Świerzno.

Rozdział VII. Podsumowanie

Gminny Program Wsparcia Rodziny na lata 2021 – 2023 zakłada tworzenie sprzyjających warunków do poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny.

Przewodniczący Rady Gminy

Sebastian Ligenza

